

PREHĽAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie december 2011
IV. senát

Nálezy:

spisová značka	IV. ÚS 77/2010
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	29. septembra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ (ústredný orgán štátnej správy) vo svojej sťažnosti uvádza, že okresný súd v civilnom sporovom konaní rozhodol o jeho povinnosti zaplatiť žalobcovi peňažnú pohľadávku. V odôvodnení tohto rozsudku konštatoval, že zo strany sťažovateľa došlo k nesprávnemu úradnému postupu a že žalobcovi v dôsledku neho vznikla škoda.</p> <p>O odvolaní sťažovateľa krajský súd rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdil. Proti rozsudku pripustil dovolanie.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie. Najvyšší súd rozhodol o dovolaní tak, že zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p> <p>Sťažovateľ podal podľa § 243e OSP podnet generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na podanie mimoriadneho dovolania, na základe ktorého generálny prokurátor podal proti označenému rozsudku krajského súdu mimoriadne dovolanie, keďže bol názoru, že konanie pred krajským súdom (ako aj konanie pred okresným súdom) je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, že rozsudkom krajského súdu a aj rozsudkom okresného súdu bol porušený zákon a podanie mimoriadneho dovolania vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými prostriedkami.</p> <p>Najvyšší súd mimoriadne dovolanie podané generálnym prokurátorom uznesením odmietol.</p> <p>Podstatou sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu, ktorým odmietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora ako neprípustné, pretože ochranu svojich práv mohol sťažovateľ dosiahnuť inými prostriedkami, čo aj využil; najvyšší súd poukázal pritom aj na judikatúru najvyššieho súdu.</p>
ratio decidendi	<p>Predmetom namietaného konania pred všeobecnými súdmi bolo rozhodovanie o náhrade škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“).</p> <p>Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o porušení základných práv a slobôd právnických a fyzických osôb. Takouto právnickou osobou v konaní pred ústavným súdom nemôže byť Slovenská republika, ale len jej orgány, t. j. štátne orgány. Tieto môžu byť účastníkmi konania v konaní pred ústavným súdom v rozsahu korešpondujúcom</p>

rozsahu a druhu ich právomocí a v rozsahu práv a povinností, ktorými ako právnické osoby disponujú. Úrad bol účastníkom napadnutého súdneho konania práve v súvislosti s výkonom svojich právomocí, ktoré mu boli zverené, a jeho rozhodnutím malo dôjsť ku vzniku škody žalobcu.

Pri svojom rozhodovaní o sťažnosti ústavný súd považoval za relevantné posúdiť

1. vzťah dovolania podaného podľa § 239 ods. 2 písm. a) OSP a mimoriadneho dovolania v občianskom súdnom konaní,

2. dátum rozhodovania najvyššieho súdu o dovolaní a o mimoriadnom dovolaní,

3. obsah dovolania a obsah mimoriadneho dovolania.

1. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je v dispozičnej sfére účastníka konania, t. j. v danom prípade sťažovateľa, na ktorý sa vzťahuje § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde a ktorý aj sťažovateľ využil. Za špecifikum dovolania podaného podľa § 239 ods. 2 písm. a) OSP treba považovať skutočnosť, že ho možno podať len na základe uznesenia odvolacieho súdu nad rámec explicitne ustanovených dôvodov v Občianskom súdnom poriadku, a to vtedy, ak ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Za také možno považovať také rozhodnutia, ktorými súdna prax rieši prípad, na ktorý nemožno aplikovať predošlú judikatúru, alebo judikatúra v danej právnej otázke je nejednotná a chýba zjednotenie judikatúry jednak najvyšším súdom, alebo ide o interpretáciu a aplikáciu nového právneho predpisu.

Mimoriadne dovolanie je taktiež mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je však v dispozičnej sfére generálneho prokurátora, aj keď podnet na jeho podanie môže podať účastník konania alebo osoba dotknutá rozhodnutím súdu, alebo osoba poškodená rozhodnutím súdu (§ 243e OSP), t. j. nejde o bezprostredný, t. j. účinný právny prostriedok v rukách účastníka konania. Za špecifikum mimoriadneho dovolania možno považovať to, že generálny prokurátor môže napadnúť mimoriadnym dovolaním rozsudky všetkých stupňov súdov, okrem rozsudkov o dovolaní a o mimoriadnom dovolaní, uznesenia s výnimkou uznesení o vedení konania, platobné rozkazy, rozkazy na plnenie, zmenkové platobné rozkazy, šekové platobné rozkazy. V danom prípade podnet na podanie mimoriadneho dovolania, ktorému generálny prokurátor aj vyhovel, podal sťažovateľ ako žalovaný (úrad) v označených konaniach pred všeobecnými súdmi.

Relevantnou otázkou, ku ktorej ústavný súd musel zaujať stanovisko, bola otázka, či vzťah dovolania podaného podľa § 239 ods. 2 písm. a) OSP a mimoriadneho dovolania sa spravuje princípom subsidiarity. Vzhľadom na rozdiel medzi aktívne procesne legitimovanými subjektmi na podanie dovolania a na podanie mimoriadneho dovolania a špecifiká ich podávania podľa názoru ústavného súdu medzi týmito mimoriadnymi opravnými prostriedkami vzťah subsidiarity nie je a v nadväznosti na to neexistuje ani podmienka prioritného využitia dovolania pred podaním mimoriadneho dovolania, aj keď v danom prípade sťažovateľ pri podávaní dovolania takúto postupnosť zachoval.

2. Podanie dovolania v danej veci síce časovo predchádzalo podaniu mimoriadneho dovolania, avšak rozhodnutiu o dovolaní časovo predchádzalo rozhodnutie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu najvyšší súd už rozhodol o mimoriadnom dovolaní jeho zamietnutím a bezprostredne po prijatí sťažnosti (podanej z dôvodu zamietnutia mimoriadneho dovolania) na ďalšie konanie najvyšší súd rozhodol aj o dovolaní tak, že rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Za relevantnú skutočnosť pre určenie vecného vzťahu konania o dovolaní a konania o mimoriadnom dovolaní ústavný súd považoval východisko porovnania dôvodov obsiahnutých tak v dovolaní, ako aj v mimoriadnom dovolaní. Z hľadiska zákonom (Občiansky súdny poriadok) ustanovených dôvodov na podanie obidvoch mimoriadnych opravných prostriedkov sťažovateľ aj generálny prokurátor uviedli, že ide o vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a nesprávne právne posúdenie veci ako základ pre rozhodnutie príslušného súdu.

Dôvody na podanie týchto mimoriadnych opravných prostriedkov sú v obidvoch prípadoch rovnaké [§ 241 ods. 2 písm. b) a c) a § 243j ods. 1 písm. b) a c) OSP] – smerujú proti označenému rozsudku krajského súdu z dôvodov, že konanie je postihnuté inou vadou (ako uvedenou v § 237 OSP), ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a spočíva na nesprávnom posúdení veci. V obidvoch prípadoch sa uplatňujú porovnateľné argumenty, aj keď nie sú obsahovo totožné.

Priestor na podanie dovolania za danej právnej situácie vytvoril odvolací súd, keď uznal, že otázka, či platná právna úprava v čase vzniku škody, t. j. zákon č. 58/1969 Zb. v

	<p>spojitosti s ústavou pripúšťa náhradu škody aj z dôvodu nezákonného rozhodnutia, resp. z nesprávneho úradného postupu, má zásadný právny význam, a to aj napriek tomu, že v rámci právneho posúdenia veci mal na túto otázku svoj jednoznačný právny názor.</p> <p>Z odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu je zrejmé, že sa vysporiadal s kľúčovými otázkami relevantnými na správne rozhodnutie vo veci. Vyjadril jednoznačné právne názory na zodpovednosť štátu za škodu vzniknutú nesprávnym postupom štátneho orgánu, na otázku vzniku škody navrhovateľovi z dôvodu nesprávneho postupu orgánu verejnej správy v oblasti katastra nehnuteľností, ako aj k navrhovateľom formulovanej relevantnej prekážke uzatvorenia kúpnej zmluvy z dôvodu ním označeného „nesprávneho úradného postupu katastrálnym úradom“, pričom ide o právne názory, ktoré sú podľa názoru ústavného súdu náležite vyargumentované a ústavne udržateľné.</p> <p>Pri rozhodovaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora najvyšší súd uznesením odmietol mimoriadne dovolanie a žalovaného (sťažovateľa). Kvalitatívna odlišnosť rozhodnutí najvyššieho súdu spočíva v tom, že najvyšší súd rozhodol o dovolaní meritórne a v prípade rozhodnutia o mimoriadnom dovolaní ide o procesné rozhodnutie najvyššieho súdu.</p> <p>Napriek tomu, že medzi konaním o dovolaní a konaním o mimoriadnom dovolaní nie je vzťah subsidiarity a sú medzi týmito konaniami určité rozdiely v procesných pravidlách (resp. majú svoje špecifické pravidlá), vzhľadom na to, že sťažovateľ tým, že podal dovolanie a podnet generálnemu prokurátorovi na podanie mimoriadneho dovolania, ktorý ho aj podal, vytvoril v zásade vedome taký stav, keď v identickej veci v čase podania obidvoch mimoriadnych opravných prostriedkov ešte pred rozhodnutím o nich súbežne konal v zásade v identickej veci v obidvoch prípadoch funkčne príslušný rovnaký súdny orgán (najvyšší súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne akceptovateľné, pretože by mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozličných rozhodnutí v tej istej veci. Priestor na vytvorenie takéhoto stavu v danej veci vytvára reálna procesná situácia v obidvoch konaniach založená na rozsahu preskúmania toho istého rozhodnutia, keďže odvolací súd (krajský súd) pripustil podanie dovolania vzhľadom na to, že ide o otázku zásadného právneho významu, pričom túto otázku neformuloval konkrétne, resp. ju ničím „neohraničil“, a tak vytvoril priestor na preskúmanie celého svojho rozhodnutia zo všetkých hľadísk uplatnených sťažovateľom v dovolaní. Navyše, dôvody na podanie obidvoch mimoriadnych opravných prostriedkov boli založené na rovnakých právnych základoch ustanovených v § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP (dovolanie) a v § 243f ods. 1 písm. b) a c) OSP (mimoriadne dovolanie).</p> <p>V dôsledku rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní, keď najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie pred rozhodnutím ústavného súdu o sťažnosti, je vec v štádiu konania krajského súdu, ktorý sa pri svojom rozhodovaní bude musieť vyrovnáť so všetkými dôvodmi uvedenými v označenom uznesení najvyššieho súdu o dovolaní, ktoré sú porovnateľné, aj keď nie identické s dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní, a ktoré smerovali rovnako tak v dovolaní, ako aj v mimoriadnom dovolaní k návrhu na zrušenie rozsudku krajského súdu, ktorý v súlade s príslušnými právnymi predpismi dovolací súd zrušil, na čo je oprávnený. Po vrátení veci sa odvolací súd bude musieť vysporiadať nielen s vlastným rozhodnutím, ale v nadväznosti naň aj s rozhodnutím okresného súdu, pretože išlo o prvostupňové rozhodnutie, s ktorým sa krajský súd (odvolací) v celom rozsahu stotožnil, čo uviedol vo svojom rozhodnutí.</p> <p>Účel sťažnosti doručenej sťažovateľom ústavnému súdu sa naplnil a ochranu základných práv poskytol sťažovateľovi najvyšší súd v konaní o dovolaní, aj keď v inom konaní a iným rozhodnutím, akého sa sťažovateľ domáhal v konaní pred ústavným súdom. Uplatňujúc materiálne chápanie ochrany ústavnosti a ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb za danej situácie považuje ústavný súd za dostatočné poskytnutie ochrany základným právam sťažovateľa rozhodnutím najvyššieho súdu o dovolaní, a preto sťažnosti sťažovateľa nevyhovelo.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 265/09, IV. ÚS 132/2011</p>

spisová značka	IV. ÚS 170/2010
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	20. októbra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovatelia namietali porušenie označených práv postupom okresného súdu v exekučnom konaní. Exekučný súd totiž podľa sťažovateľov konal podľa „nezákonného katastrálneho zápisu“.</p> <p>Na základe rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu bolo určené, že darovacia zmluva, ktorou previedli sťažovatelia vlastnícke práva k nehnuteľnostiam na svoje deti, je voči žalobcom, odporujúcim tento právny úkon, neúčinná. Sťažovatelia sa o podľa nich nezákonnom zápise do katastra nehnuteľností dozvedeli až po doručení exekučného príkazu, upovedomenia o začatí exekúcie predajom nehnuteľností a upovedomenia o čase a mieste oceňovania nehnuteľností.</p> <p>V dôsledku týchto skutočností bol podaný návrh na odklad exekúcie a na zastavenie exekúcie, ktorým okresný súd nevyhovel. Naopak, uznesením schválil príklep udelený vydražiteľovi.</p> <p>Uznesenie okresného súdu o schválení príklepu vydražiteľovi v exekučnom konaní bolo predmetom konania pred ústavným súdom vedeného pod sp. zn. II. ÚS 83/06 z hľadiska namietaného porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd rozhodol nálezom č. k. II. ÚS 83/06-47 zo 7. júla 2006 o namietanom porušení práv sťažovateľov a zrušil uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie.</p> <p>Sťažovatelia tvrdia, že uznesením okresného súdu v exekučnom konaní bolo porušené ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia považujú za zásadnú vadu konania predovšetkým neustanovenie kolízneho opatrovníka maloletým (sťažovateľom v 1. až 3. rade) (bol im ustanovený uznesením okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu).</p> <p>Za ďalšie vady konania sťažovatelia označujú okrem iného</p> <ul style="list-style-type: none"> - použitie znaleckého posudku získaného podľa sťažovateľov v danom prípade v rozpore so zákonom, - nevysporiadanie sa s bezpodielovým spoluvlastníctvom sťažovateľov vo 4. a 5. rade, - vydanie nehnuteľnosti vo vlastníctve maloletých sťažovateľov, ktorú namietali neúčinným právnym úkonom a schválenie príklepu, - dražba iných nehnuteľností ako tých, ktoré boli predmetom darovacej zmluvy a mali byť predmetom dražby.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd sa porušením práv sťažovateľov v označenom v konaní, ale v inom jeho štádiu už zaoberal, a to v konaní o ich sťažnosti vedenom ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 83/06, v ktorom vyslovil porušenie práv sťažovateľov aplikujúc tieto právne názory:</p> <p>„Právnym dôsledkom uzatvorenej darovacej zmluvy medzi sťažovateľmi v prvom až treťom rade a sťažovateľmi vo štvrtom a piatom rade bolo nadobudnutie vlastníckeho práva sťažovateľmi v prvom až treťom rade a práva vecného bremena sťažovateľmi vo štvrtom a piatom rade k predmetu darovacej zmluvy, t. j. označeným nehnuteľnostiam, ktoré ostali zachované aj na základe rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu o neúčinnosti darovacej zmluvy. Ich zachovanie predpokladá aj nezmenený stav zápisu v katastri nehnuteľností. Opačný postup, resp. postup, aby bola vykonaná zmena vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností na základe citovaných rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu o neúčinnosti darovacej zmluvy, odporuje § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého vlastníctvo vecí možno nadobudnúť kúpou, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom a aj v ustálenej judikatúre všeobecného súdництва. Pokiaľ sa tak však stalo, je takýto stav nezákonný a súd je povinný tento stav skúmať, resp. vysporiadať.“</p>

Okresný súd napriek tomu akceptoval úkony súdneho exekútora pri voľbe spôsobu výkonu exekúcie, ktorý neprihliadol na rozhodujúci stav vlastníckeho práva nielen ku dňu doručenia návrhu na vykonanie exekúcie, ale aj počas exekučného konania.

Návrh na vykonanie exekúcie bol súdnemu exekútorovi doručený v čase, keď boli nepochybne vlastníkami exekvovaných nehnuteľností sťažovatelia v prvom až treťom rade a sťažovatelia vo štvrtom a piatom rade boli vo vzťahu k týmto nehnuteľnostiam oprávnené osoby z vecného bremena titulom darovacej zmluvy.

Nezákonne vykonaný zápis v katastri nehnuteľností spôsobil dražbu iných nehnuteľností, ako tých, ktoré boli predmetom darovacej zmluvy a mohli byť aj predmetom dražby, pretože súdny exekútor v rozpore s § 134 ods. 1 Exekučného poriadku dražil nehnuteľnosť, ktorá nebola vo vlastníctve povinného (teda sťažovateľa vo štvrtom rade).

Vlastníkmi dražených nehnuteľností boli sťažovatelia v prvom až treťom rade, s ktorými mal súdny exekútor konať ako inými subjektmi exekučného konania (§ 37 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku), pričom mal konať aj so sťažovateľmi vo štvrtom a piatom rade ako s osobami, ktoré majú k označeným nehnuteľnostiam právo zodpovedajúce právu vecného bremena. Je zrejmé, že súdny exekútor tak nepostupoval, pretože konal len so sťažovateľom vo štvrtom rade ako povinným v exekučnej veci a so sťažovateľkou v piatom rade ako manželkou povinného, teda ako s vlastníkmi označených nehnuteľností. “

Za najzásadnejšiu vadu konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, považuje ústavný súd absenciu právoplatného rozhodnutia o ustanovení kolízneho opatrovníka maloletým deťom v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia.

Ústavný súd v náleze č. k. II. ÚS 83/06-47 zo 7. júla 2006 zdôraznil požiadavku osobitnej ochrany maloletých detí (sťažovateľov v 1. až 3. rade), ktorú považuje ústavný súd za zásadnú aj v danej veci.

Sťažovatelia v prvom až treťom rade boli v čase dražby a rozhodovania maloleté osoby (t. č. je M. K., už plnoletý), ktoré sú zákonom osobitne chránené, a pokiaľ pri uplatňovaní práv rodiča vo vzťahu k maloletým deťom by dochádzalo ku kolízii záujmov, ako to bolo pri uskutočňovaní výkonu rozhodnutia v predmetnej veci, maloletým deťom musí byť ustanovený opatrovník podľa § 31 ods. 2 zákona o rodine, ktorý je potom povinný deti zastupovať v určenom rozsahu, aby ochrana záujmov detí bola úplne zabezpečená (§ 61 ods. 2 zákona o rodine), a to bez ohľadu na prípadné iné záujmy rodičov, resp. niektorého z rodičov. Všeobecné súdy síce rozhodli o ustanovení kolízneho opatrovníka pre maloleté deti, ale uznesenie okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu nadobudlo právoplatnosť až po tom, ako okresný súd uznesením schválil príklep udelený vydražiteľovi Ing. P. Ď. udelený mu na dražbe na nehnuteľnosti sťažovateľov.

Uznesením okresného súdu a predchádzajúcim postupom súdneho exekútora v predmetnej exekučnej veci bolo porušené základné právo sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ustanovenie § 157 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 167 ods. 2 treba z hľadiska čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva vykladať a uplatňovať tak, že uznesenie okresného súdu o schválení udeleného príklepu musí v odôvodnení obsahovať dostatočné a relevantné dôvody, na základe ktorých je vynesené.

Okresný súd v ďalšom konaní bude musieť odstrániť nielen zásadnú vadu konania spojenú s akceptovaním zákonnej požiadavky zastupovania maloletých detí v označenom konaní právoplatne ustanoveným kolíznym opatrovníkom, ale bude sa musieť vysporiadať aj s ďalšími nedostatkami, s ktorými sa okresný súd v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, nevysporiadal, a to najmä

- s postavením právnej zástupkyne sťažovateľov,
- s právnym významom znaleckého posudku,
- s otázkou zrušenia BSM Ing. J. K. a Ing. Z. K. a jeho právnymi dôsledkami na napadnuté konania,
- s identifikáciou nehnuteľností, ktoré sú vo vlastníctve maloletých sťažovateľov a ktoré podľa tvrdenia sťažovateľov nemali byť predmetom dražby,
- s vecnými bremenami k dotknutej nehnuteľnosti a spoluvlastníckymi podielmi sťažovateľov vo štvrtom a piatom rade.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že namietaným uznesením

	okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu zo 16. novembra 2009 a vec mu vrátil na nové rozhodnutie. Zrušil v nadväznosti na zrušenie napadnutého uznesenia aj uznesenie z 2. marca 2011, napriek tomu, že závery obsiahnuté v tomto uznesení okresného súdu vo veľkej miere korešpondujú so závermi ústavného súdu týkajúcimi sa vád, ktoré zistil v sťažnosťou napadnutom uznesení okresného súdu.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	ústavný súd: II. ÚS 83/06 ESELP: Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, ods. 26 týkajúci sa povinnosti súdov odôvodniť svoje rozhodnutia

spisová značka	IV. ÚS 464/2010
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	10. novembra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 26 ods. 1, 2, 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 10 ods. 1, 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 19 ods. 2, 3 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka (obchodná spoločnosť) na základe žiadosti adresovanej Najvyššiemu kontrolnému úradu (ďalej len „správny orgán“ alebo „NKÚ“) požadovala sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“) týkajúcich sa kontroly správneho orgánu vykonanej vo vzťahu k Mestu Č. Žiadala len informácie z tej časti kontroly, ktorá sa týkala preverovania transakcie, ktorou došlo k zvýšeniu jej základného imania.</p> <p>NKÚ (prvostupňový správny orgán v zastúpení generálnym riaditeľom sekcie predsedu NKÚ) rozhodnutím žiadosti sťažovateľky nevyhovel. Proti tomu rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie, ktorému NKÚ (druhostupňový správny orgán v zastúpení predsedom NKÚ) nevyhovel a rozhodnutím potvrdil prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu. Proti uvedenému rozhodnutiu sťažovateľka podala žalobu. Krajský súd žalobu sťažovateľky zamietol rozsudkom. Sťažovateľka podala proti označenému rozsudku krajského súdu odvolanie. Najvyšší súd potvrdil odvolaním napadnutý prvostupňový rozsudok krajského súdu rozsudkom.</p> <p>Všeobecné súdy v konaniach preskúmavali zákonnosť rozhodnutí správneho orgánu o zamietnutí žiadosti sťažovateľky o sprístupnenie informácií z vykonanej kontroly v Meste Č., pričom dospeli k záveru, že zamietnutím žiadosti sťažovateľky nebol porušený zákon č. 211/2000 Z. z.</p> <p>Najvyšší súd v právnej veci sťažovateľky proti Najvyššiemu kontrolnému úradu v konaní o preskúmaní zákonnosti postupu a rozhodnutia správneho orgánu rozsudkom potvrdil rozsudok krajského súdu o zamietnutí jej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu.</p> <p>Sťažovateľka namieta, že podľa nej rozhodnutím najvyššieho súdu došlo k porušeniu jej základných práv.</p>
ratio decidendi	<p>Kľúčovou úlohou ústavného súdu v tomto konaní bolo vyriešiť otázku, či vôbec ide o konflikt medzi ochranou práv a slobôd sťažovateľky a ochranou verejného záujmu, a v nadväznosti na to posúdiť, či najvyšší súd napadnutým rozsudkom rozhodol vo veci o preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia správneho orgánu a krajského súdu ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom.</p> <p>Podstatou rozhodovania o väčšine obdobných právnych (ústavnoprávnych) otázok je hľadanie vyváženého vzťahu medzi ústavou garantovaným právom na prístup k informáciám na jednej strane a požiadavkou ochrany verejných záujmov na strane druhej.</p> <p>Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, právo na prístup k informáciám predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti, jednu zo základných podmienok jej rozvoja a sebarealizácie jednotlivca.</p>

V niektorých situáciách však musí právo na prístup k informáciám ustúpiť. Limitačné klauzuly v čl. 26 ods. 4 ústavy a čl. 10 ods. 2 dohovoru explicitne uvádzajú dôvody obmedzenia práva na prístup k informáciám, pričom ide o obmedzenia, ktoré musia zodpovedať vždy demokratickému charakteru spoločnosti („opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné“).

Dôvodom takéhoto obmedzenia môže byť aj „ochrana práv a slobôd iných“, ktoré chránia súkromné osoby pred neoprávnenými zásahmi zo strany iných súkromných osôb (vrátane navrhovateľa) alebo štátu.

Vychádzajúc zo záväznosti ústavy pre všetky orgány verejnej moci, všeobecné súdy nevynímajúc, orgány verejnej moci musia v rámci výkonu svojich právomoci v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy vždy zohľadňovať ochranu práva na prístup k informáciám, a to minimálne v rozsahu jej ústavných záruk.

Z odôvodnenia najvyššieho súdu nevyplýva, že sa dostatočne a ústavne akceptovateľným spôsobom aj so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy vysporiadal s otázkou uvedenia dôvodov nesprístupnenia informácií a výsledkov kontroly NKÚ sťažovateľke a s otázkami, ktoré sa jej týkali a zasahovali do jej majetkových práv v tej časti, v rámci ktorej NKÚ zisťoval majetkovú účasť Mesta Č. pri zvyšovaní základného imania sťažovateľky formou peňažného a nepeňažného vkladu.

Správne orgány ani konajúce súdy pri svojom rozhodovaní vôbec neposúdili túto otázku z hľadiska možného zásahu do práv sťažovateľky. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku len konštatuje, že § 11 ods. 1 písm. g) zákona č. 211/2000 Z. z. (podľa ktorého povinná osoba – NKÚ obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak sa týka výkonu kontroly, dohľadu alebo dozoru orgánom verejnej moci podľa osobitných predpisov okrem informácie o rozhodnutí alebo o inom výsledku kontroly, dohľadu alebo dozoru, ak jej sprístupnenie nezakazujú osobitné predpisy) obsahuje kategorické znenie tohto ustanovenia, ktoré neumožňuje iný výklad, ako je v danom prípade nesprístupnenie informácií z kontroly NKÚ tretím osobám (vrátane sťažovateľky). Ústavný súd sa s týmto názorom najvyššieho súdu nestotožňuje.

Zákon č. 211/2000 Z. z. v označenom ustanovení poskytuje povinnej osobe – NKÚ možnosť buď nesprístupniť, alebo obmedziť prístup sťažovateľky k informáciám na základe využitia správnej úvahy. Najvyšší súd nevyužil možnosť aplikovať zákonom mu dovolenú správnu úvahu, naopak túto v odôvodnení napadnutého rozsudku bez akéhokoľvek komentára vylúčil a nezohľadnil pritom ani skutočnosť, že išlo v danom prípade aj o majetkové práva sťažovateľky, ktoré požívajú ústavnú ochranu.

V nadväznosti na uvedené argumentácie najvyššieho súdu, že tak správny orgán, ako aj konajúce súdy poskytujú ochranu základným právam len v rámci ich právomoci v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy, ktorý limituje rozsah tejto ochrany, ústavný súd považuje výklad relevantného ustanovenia zákona č. 211/2000 Z. z. za neodôvodnene restriktívny.

§ 11 ods. 1 písm. g) zákona č. 211/2000 Z. z. je síce formulované kategoricky, avšak vzhľadom na úvodnú vetu § 11 ods. 1 tohto zákona aj formulácia v písm. g) tohto ustanovenia umožňovala najvyššiemu súdu vybrať pri svojom rozhodovaní buď možnosť nesprístupnenia informácie príslušnému subjektu, alebo len jej poskytnutie v obmedzenom rozsahu (s uplatnením svojej voľnej úvahy); sprístupnenie určitých informácií v „obmedzenom režime“ sa musí urobiť za podmienok ustanovených v § 12 tohto zákona.

Najvyšší súd ani v spojení s odôvodnením rozsudku krajského súdu s prihliadnutím na § 219 ods. 1 a 2 OSP sa vo svojom rozhodnutí nevyrovnal s možnosťou uplatnenia správnej úvahy v prípadoch ustanovených v § 11 ods. 1 písm. g) zákona č. 211/2000 Z. z. a urobil jednoznačný záver, ktorý podľa názoru ústavného súdu vyhovuje formálnoprávnym požiadavkám odôvodnenia súdneho rozhodnutia, avšak uplatňujúc zásadu materiálneho chápania ústavnosti takéto odôvodnenie je pre ústavný súd ústavne neakceptovateľné.

Najvyšší súd napadnutým rozsudkom, ktorým potvrdil označený rozsudok krajského súdu (ktorým krajský súd zamietol žalobný návrh sťažovateľky na preskúmanie rozhodnutia druhostupňového správneho orgánu), bezpochyby zasiahol do ústavou, medzinárodným paktom a dohovorom garantovaných práv sťažovateľky.

V danom prípade išlo o neprimeraný, neprípustný a ústavne neakceptovateľný zásah.

Najvyšší súd napadnutým rozsudkom porušil vyššie uvedené práva sťažovateľky. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie

	konanie.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07, IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96, I. ÚS 56/01

spisová značka	IV. ÚS 230/2011
sudca spravodajca	Eudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. decembra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie jeho základných práv na osobnú slobodu, práva na slobodu a bezpečnosť a základných práv na právnu pomoc a na rovnosť v konaní postupom okresného súdu v trestnom konaní a jeho uznesení, ako aj základných práv na osobnú slobodu, práva na slobodu a bezpečnosť, práva na spravodlivé súdne konanie, práva na obhajobu a základných práv na právnu pomoc a na rovnosť v konaní postupom krajského súdu a jeho uznesením (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).</p> <p>Zo sťažnosti (v rozsahu, v akom bola prijatá na ďalšie konanie) vyplýva, že uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu bol sťažovateľ vzatý do väzby pre zločin podvodu spolupáchatelstvom z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku s tým, že väzba uňho začala plynúť 1. októbra 2008. Následne bola predĺžovaná lehota trvania jeho väzby v prípravnom konaní a došlo k vypusteniu dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Sťažovateľ ďalej uviedol, že naposledy v prípravnom konaní mu bola väzba predĺžená do 1. októbra 2010.</p> <p>Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd nezohľadnil jeho argumenty proti ponechaniu vo väzbe, keď konštatoval, že svoju sťažnosť bližšie neodôvodnil.</p>
ratio decidendi	<p>Okresný súd rozhodol o tom, že u sťažovateľa aj po podaní obžaloby naďalej trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a preto ho ponechal vo väzbe. Sťažovateľ proti tomuto uzneseniu ihneď po jeho vyhlásení podal do zápisnice sťažnosť, ktorú však bližšie neodôvodnil. Sťažovateľ 2. septembra 2010 odovzdal na poštovú prepravu písomné odôvodnenie sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 30. augusta 2010, ktoré bolo okresnému súdu doručené 3. septembra 2010, pričom bolo riadne zažurnalizované (č. l. 12509). Dňa 6. septembra 2010 bol kompletný spisový materiál spolu s predkladacou správou (č. l. 12513) predložený krajskému súdu na rozhodnutie.</p> <p>Krajský súd 10. septembra 2010 napadnutým uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľa podanú proti uzneseniu okresného súdu z 30. augusta 2010, pričom v odôvodnení uviedol, že sťažovateľ po porade s obhajcom podal ihneď po vyhlásení uznesenia okresného súdu z 30. augusta 2010 sťažnosť, „ktorú bližšie písomne nezdôvodnil do termínu zasadnutia sťažnostného súdu“.</p> <p>Napadnutým uznesením a postupom krajského súdu spočívajúcim v tom, že neprihliadol na písomné odôvodnenie sťažovateľovej sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu, došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a podľa čl. 8 ods. 2 a 5 listiny, ako aj jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľa, aby bol prepustený z väzby na slobodu poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej prikazuje všeobecnému súdu prepustiť trestne stíhanú osobu z väzby spravidla vtedy, ak po zrušení rozhodnutia všeobecného súdu ústavným súdom už neexistuje súdny titul na ďalšie trvanie väzby [napr. neprávoplatné, ale vykonateľné uznesenie prvostupňového súdu o predĺžení väzby, resp. o ponechaní vo väzbe].</p> <p>Hoci ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu, i naďalej existuje sice neprávoplatné, ale vykonateľné uznesenie okresného súdu, a preto nebolo možné vyhovieť požiadavke sťažovateľa a prikázať jeho prepustenie z väzby na slobodu.</p>

	Úlohou krajského súdu je, aby po vrátení veci na ďalšie konanie opätovne rozhodol o opravnom prostriedku sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu, a to tak, že sa vysporiada s námietkami a argumentmi sťažovateľa uvedenými v jeho sťažnosti proti označenému uzneseniu okresného súdu a ustáli, či v relevantnom čase existovali u sťažovateľa dôvody na ďalšie trvanie jeho väzby.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	III. ÚS 34/07, III. ÚS 84/06, III. ÚS 291/06, III. ÚS 295/05, I. ÚS 115/07

Nálezy – priet'ahy v konaní:

spisová značka	IV. ÚS 270/2011
sudca spravodajca	Ludmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	20. októbra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov postupom okresného súdu v dedičskom konaní, ktoré začalo v roku 1985.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom namietaného konania je rozhodovanie v dedičskej veci, ktoré nie je právoplatne skončené ani po 26 rokoch od jeho začatia. Po právnej stránke konanie v zásade nie je právne zložitú. Vykazuje však značnú skutkovú zložitú vzhľadom na počet účastníkov dedičského konania a zmenu okruhu dedičov v dôsledku úmrtia niektorých dedičov, na potrebu rozhodovať o súvisiacich otázkach v ďalších konaniach, ako aj vykonať preklady dôkazov z maďarského jazyka i znalecké dokazovanie, rozhodovať o vznesených námietkach predpojatosti.</p> <p>2. Správanie sťažovateľov je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred okresným súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu nimi označených práv. Sťažovatelia prispeli čiastočne k doterajšej dĺžke konania, a to svojimi opakovanými podaniami vo veci, návrhmi na neodkladné opatrenia a následným využívaním procesných prostriedkov, o ktorých však bolo potrebné rozhodovať, čo malo vplyv na predĺženie konania, a tým aj na doterajšiu dĺžku konania.</p> <p>3. Ústavný súd sa napokon zaoberal postupom okresného súdu v označenom konaní. Celé konanie je síce poznačené skutkovou zložitúou veci, ktorá však podľa názoru ústavného súdu nemala vplyv na vykazované obdobia nečinnosti okresného súdu (4. júna 1993 – 8. júna 1994, 1. apríla 1997 – 23. mája 1998, od 21. mája 2000 – 12. decembra 2005), keďže okresný súd bez ospravedlniteľného dôvodu v týchto obdobiach vo veci nekonal. Doterajšiu dĺžku konania ovplyvnilo najmä časovo neprimerané a neefektívne rozhodovanie o procesných návrhoch sťažovateľov – rozhodovanie o delegácii veci, rozhodovanie o návrhu v súvislosti s pravosťou závetu a o dedičskom práve, keď sa vo veci rozhodovalo až v dovolacom konaní, problémy s doručovaním uznesenia v dovolacom konaní.</p> <p>Doterajším neefektívnym postupom okresného súdu v označenom dedičskom konaní a aj opakovanou nečinnosťou došlo k zbytočným priet'ahom. Okresnému súdu sa prikazuje, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov. Každému sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 12 000 €</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010, IV. ÚS 173/05

spisová značka	IV. ÚS 309/2011
-----------------------	------------------------

sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	20. októbra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody, ktoré začalo v roku 1993.
ratio decidendi	<p>1. Zo skutočností uvedených sťažovateľkou a okresným súdom ani z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd nezistil okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o právnej zložitosti veci. Ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Pokiaľ ide o faktickú zložitost' veci, možno pripustiť určitý stupeň jej zložitosti vzhľadom na jej súvislost' s konaním, z ktorého bol návrh sťažovateľky na náhradu nemajetkovej ujmy vylúčený na samostatné konanie a následne bolo namietané konanie prerušené do právoplatného skončenia tohto konania.</p> <p>2. Nezistili sa žiadne skutočnosti, ktoré by mali byť pripísané na ťarchu sťažovateľky, ktorá je v tomto spore navrhovateľkou, v súvislosti s prietáhmi v konaní. Neúčast' sťažovateľky a jej právneho zástupcu na pojednávaní (ospravedlnenie oboch vopred so žiadosťou o odročenie pojednávania a určenie nového termínu), neúčast' právneho zástupcu sťažovateľky na pojednávaní nariadenom, resp. odročenom (ospravedlnenie okresnému súdu, doručené okresnému súdu po pojednávaní; pojednávanie sa uskutočnilo) a neúčast' sťažovateľky a jej novozvoleného právneho zástupcu, ktorý požiadal o odročenie pojednávania, zásadnejším spôsobom neovplyvnili doterajšiu dĺžku konania.</p> <p>3. Od začiatku konania na základe návrhu sťažovateľky až do jeho prerušenia okresný súd vykonával štandardné procesné úkony. Obvodný súd uznesením vylúčil návrh sťažovateľky na samostatné konanie. V nadväznosti na to obvodný súd uznesením prerušil konanie z dôvodu konania o náhradu škody vedeného pod pôvodnou spisovou značkou (t. j. na takmer 11 rokov) do právoplatného skončenia tohto konania. Sťažovateľka rozhodnutie o prerušení konania ani nespochybňuje, ani nenamieta.</p> <p>V období po zrušení prerušenia, t.j. viac ako 5 rokov, konal okresný súd v zásade plynulo, ale podľa názoru ústavného súdu neefektívne. Vo veci samej okresný súd meritórne rozhodol, krajský súd jeho rozsudok uznesením zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Odvolací súd postup prvostupňového súdu posúdil ako postup, ktorým bola sťažovateľke odňatá možnosť konať pred súdom.</p> <p>Krajský súd v uznesení rozhodol, že</p> <ul style="list-style-type: none"> - povinnosťou súdu prvého stupňa bude predovšetkým doplniť dokazovanie, - vysporiadať sa s otázkou, či je nárok sťažovateľky opodstatnený vo vzťahu k obom odporcom. <p>Okresný súd konal vo veci neefektívne. Aj keď konanie bolo 11 rokov prerušené, ústavný súd nemôže akceptovať, že vec nie je dosiaľ právoplatne skončená. Ústavný súd konštatuje, že administratívno-technické chyby uvedené okresným súdom pri vyčlenení veci – návrhu sťažovateľky na náhradu nemajetkovej ujmy, nemôžu ísť na jej ťarchu.</p> <p>Právo sťažovateľky na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote bolo porušené.</p> <p>Okresnému súdu sa prikazuje, aby konal bez zbytočných prietáhov. Sťažovateľke sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 6 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 252/2011
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	3. novembra 2011

dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré začalo v roku 2002.
ratio decidendi	<p>1. Po právnej stránke ide o štandardnú vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Ústavný súd nezistil nijakú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o právnej zložitosti veci. Zo skutkového hľadiska je vec zložitejšia, a to najmä s ohľadom na opakované dopĺňanie žaloby sťažovateľom a potrebu vykonať časovo náročnejšie dokazovanie, pričom v súvislosti s vykonaním dokazovania je potrebné poukázať na skutočnosť, že dokazovanie vyžadovalo tak zabezpečenie viacerých svedkov, ako aj oboznámenie sa a vyhodnotenie mnohých listinných dôkazov a vypracovanie znaleckého posudku. Faktická zložitosť veci čiastočne ovplyvnila doterajšiu dĺžku namietaného konania.</p> <p>2. Procesné úkony, ktoré počas doterajšieho priebehu konania urobil sťažovateľ (žiadosť o oslobodenie od súdneho poplatku, odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania a proti rozsudku, návrhy na pripustenie vstupu ďalších účastníkov do konania na strane odporcu, návrhy na zmenu petitu a opakované dopĺňania žaloby, námietky zaujatosti proti ustanovenej znalkyni a opakované návrhy na doplnenie dokazovania), objektívne vplývali na priebeh a dĺžku namietaného konania.</p> <p>3. Konanie okresného súdu je poznačené niekoľkými obdobiami nečinnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obdobie od zaslania výzvy okresného súdu sťažovateľovi do uskutočnenia prvého pojednávania vo veci, ktoré trvalo viac ako 19 mesiacov, - obdobie od odročenia pojednávania na neurčito na účely ustanovenia znalca a vypracovania znaleckého posudku v trvaní takmer 9 mesiacov, pričom znalec bol ustanovený až po šiestich rokoch od začatia konania. Konanie okresného súdu vykazuje znaky neefektívnej činnosti. <p>Okresný súd svojou nečinnosťou a neefektívnou činnosťou v konaní vedenom spôsobil zbytočné prieťahy v konaní, čím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote.</p> <p>Ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní v ďalšom období konal bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Sťažovateľovi bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 366/2011
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	3. novembra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody na zdraví, ktoré začalo v roku 1988.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom konania pred okresným (obvodným) súdom je rozhodovanie o návrhu na náhradu škody z titulu poškodenia zdravia. Ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Pokiaľ ide o faktickú zložitosť veci, je potrebné poukázať na to, že v okolnostiach danej veci bolo pre rozhodnutie potrebné zabezpečiť príslušné listinné dôkazy, nariadiť znalecké dokazovanie, resp. vypočuť svedkov. Ústavný súd vzal do úvahy pri svojom rozhodovaní aj povahu prerokovanej veci (náhrada škody z titulu poškodeného zdravia), ktorá vyžaduje, aby jej súd venoval osobitnú pozornosť.</p> <p>2. Sťažovateľ v procesnom postavení navrhovateľa nemá podiel na doterajšej dĺžke konania. Neúčasť jeho právneho zástupcu na dvoch pojednávaniach nemala vplyv na</p>

	<p>doterajšiu dĺžku napadnutého konania.</p> <p>3. Napadnuté konanie bolo neefektívne od samého začiatku. Okresný súd ani po uplynutí viac ako 23 rokov od začatia konania nerozhodol právoplatným rozsudkom vo veci samej. Konanie je poznamenané opakovanými obdobiami nečinnosti v trvaní 18 mesiacov (december 1990 – máj 1992). Po zrušení rozsudku obvodného súdu odvolacím súdom, počas viac ako troch rokov, pri zabezpečovaní dopĺňovania dokazovania konal iba sporadicky.</p> <p>Približne dva roky, okresný súd vo veci nevykonal v zásade žiadny úkon, ktorý by smeroval k objasneniu veci. Okresný súd až po viac ako deviatich rokoch od zrušenia prvostupňového rozsudku odvolacím súdom, ktorý konštatoval neúplnosť zistenia skutkového stavu a nemožnosť ustáliť jeho vecnú správnosť bez doplnenia dokazovania opätovne nariadil znalecké dokazovanie na doplnenie skutkového základu a ustanovil príslušných znalcov.</p> <p>V namietanom konaní došlo k zbytočným priesťahom v postupe okresného súdu, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov.</p> <p>Okresnému súdu sa prikazuje, aby konal bez zbytočných priesťahov. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadost'ucinenie v sume 20 000 € .</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 375/2011
sudca spravodajca	Ludmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	22. novembra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie peňažnej sumy z dôvodu bezdôvodného obohatenia, ktoré začalo v roku 2009.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na zaplatenie peňažnej sumy z dôvodu bezdôvodného obohatenia odporcov v 1. a 2. rade užívajúcich jeho byt bez právneho dôvodu a bez úhrady za užívanie tohto bytu. Ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Pokiaľ ide o faktickú zložitosť veci, je potrebné poukázať na to, že v okolnostiach danej veci bolo pre rozhodnutie potrebné zabezpečiť listinné dôkazy a prihliadnuť aj na súvisiace konanie</p> <p>2. Ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré by mali byť pripísané na ťarchu sťažovateľa, ktorý je v tomto spore žalobcom, v súvislosti s priesťahmi v konaní.</p> <p>3. Okresný súd bol vo veci nečinný bez akéhokoľvek ospravedlniteľného dôvodu od januára 2010 do januára 2011. Okresný súd okrem označenej nečinnosti konal aj neefektívne. Ústavný súd postup okresného súdu v období od januára 2010 do augusta 2011 považuje za postup so zbytočnými priesťahmi.</p> <p>Okresný súd porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov, ako aj právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote.</p> <p>Okresnému súdu sa prikazuje, aby bez zbytočných priesťahov. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadost'ucinenie v sume 1 000 € .</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 403/2011
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	22. novembra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom okresného súdu v dedičskom konaní, ktoré začalo v roku 2005.
ratio decidendi	<p>1. Sťažovatelia ako dedičia poručiťľa sú účastníkmi dedičského konania. Konanie tohto typu tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, preto vec nemožno posúdiť ako právne a skutkovo zložitú. Nemožno konštatovať právnu či skutkovú zložitost' veci ani vzhľadom na počet účastníkov dedičského konania či rozsah predmetu prejednávaneho dedičstva.</p> <p>2. Využitie procesných oprávnení, ktoré mali účastníci k dispozícii, napriek ich právnenmu zastúpeniu advokátom bolo v niektorých prípadoch nekvalifikované, čo nútilo konajúce súdy vyzývať účastníkov konania na odstránenie nedostatkov v procesných úkonoch (podanie dovolania na nepríslušnom súde, nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie, správne označenie opravného prostriedku), resp. robiť procesné úkony smerujúce k odstráneniu nedostatkov.</p> <p>3. Obdobie nečinnosti okresného súdu bolo od marca 2008 do februára 2011 bez akéhokoľvek relevantného a akceptovateľného dôvodu za zbytočné prietahy v konaní (ktoré uznal aj sám okresný súd).</p> <p>Okresný súd svojou nečinnosťou porušil základné práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.</p> <p>Sťažovateľom sa priznáva finančné zadost'učinenie každému v sume po 1 500 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 456/2011
sudca spravodajca	Ján Luby
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. decembra 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie peňažnej pohľadávky v obchodnoprávnom konaní, ktoré začalo v roku 1999.
ratio decidendi	<p>1. Spory o zaplatenie pohľadávok vyplývajúcich z obchodnoprávných vzťahov tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade ich nemožno považovať za právne ani skutkovo zložitú. V danej veci možno pripustiť určitú mieru skutkovej zložitosti, na ktorú vo vyjadrení k sťažnosti poukázala aj predsedníčka okresného súdu, a to najmä vzhľadom na nutnosť vykonania pomerne rozsiahleho dokazovania.</p> <p>2. Ústavný súd nezistil žiadne podstatné skutočnosti, ktoré by v súvislosti s prietahmi v konaní bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľa.</p> <p>3. Postup okresného súdu v napadnutom konaní bol neefektívny. Ústavný súd nemohol súhlasiť ani s argumentáciou obsiahnutou vo vyjadrení predsedu okresného súdu k sťažnosti, keď okrem iného uviedol, že „Zdlhavosť konania vidím v tom, že vo veci rozhodovali piati sudcovia, ktorí potrebujú určitý čas na preštudovanie veci.“</p> <p>Nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť</p>

	<p>primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní.</p> <p>Doterajším postupom okresného súdu došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote.</p> <p>Okresnému súdu sa prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadost'učinenie v sume 5 000 € .</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06</p>

Spracovala : Mgr. Gabriela Lacková

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.